

**КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО
АДМІНІСТРУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ
БІЗНЕСОМ**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан

_____ доц. А. В. Сташишин
(підпис)
“ ____ ” _____ 2022 р.

**РОБОЧА
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИКОРИСТАННЯ ХАРИЗМИ ТА
ЛІДЕРСТВА В БІЗНЕСІ**

(дисципліна вільного вибору студентів)

ЛЬВІВ 2022

Робоча програма навчальної дисципліни вільного вибору студентів «Інноваційні методи використання харизми та лідерства в бізнесі»

«31» серпня 2022 року – 17 с.

Розробник: **Маліновська О.Я.**, доцент, к.е.н., доцент кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом
Протокол № 1 від «31» серпня 2022 р.

Завідувачка кафедри _____ Комарницька Г.О.

Розглянуто та ухвалено Вченою радою факультету управління фінансами та бізнесу
Протокол № 1 від «31» серпня 2022 р.

РОЗДІЛИ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ 1.	ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
РОЗДІЛ 2.	ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
РОЗДІЛ 3.	ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
РОЗДІЛ 4.	ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
РОЗДІЛ 5.	СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	8
РОЗДІЛ 6.	ГРАФІК РОЗПОДІЛУ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ	11
РОЗДІЛ 7.	КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ	
7.1	Календарно-тематичний план лекційних занять	11
7.2	Календарно-тематичний план семінарських (практичних, лабораторних) занять, заліків по модулях, контрольних робіт	13
7.3	Графік консультацій	13
РОЗДІЛ 8.	ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	14
РОЗДІЛ 9.	МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ	15
РОЗДІЛ 10.	МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	15
РОЗДІЛ 11.	МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ	16
РОЗДІЛ 12.	РЕСУРСИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ	17
РОЗДІЛ 13.	ЗМІНИ І ДОПОВНЕННЯ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ	17

РОЗДІЛ 1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Процеси, які відбуваються зараз в українському суспільстві, характеризуються зміною моделей розвитку публічного управління, що мають сприяти гармонізації інтересів та взаємостосунків людини, суспільства та держави. Ці процеси є дуже складними та суперечливими. Вирішальна роль у цих змінах належить управлінцям нової генерації: лідерам в системі публічного управління, яскравим особистостям, керівникам, що володіють інноваційними управлінськими технологіями, вміють вирішувати соціальні та управлінські протиріччя і конфлікти. Сучасний період в історії України все більш переконує у тому, що керівнику у сфері публічного управління недостатньо бути просто професіоналом. Він зобов'язаний не лише бути талановитим керівником, а ще й лідером, який майстерно володіє вмінням вирощувати талановитих лідерів з числа його підлеглих та мати у своєму розпорядженні арсенал новітніх дієвих управлінських технологій.

Розвиток інноваційного лідерства в публічному управлінні в Україні як складний та багатогранний процес вимагає комплексного аналізу.

Дисципліна «Інноваційні методи використання харизми та лідерства в бізнесі» належить до циклу вибіркових дисциплін підготовки бакалавра і займає провідне місце.

Предмет навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є формування системи професійної компетентності (знань, прикладних вмінь та навичок) щодо використання принципів, типів, інструментів лідерства керівником та забезпечення функціонування налагодженої роботи в команді для тривалого ділового партнерства в майбутній професійній діяльності.

Мета навчальної дисципліни

Оволодіння теоретичними положеннями сучасної лідерської парадигми та практичного досвіду світових і вітчизняних лідерів, вміння виявляти лідерський потенціал, самооцінку бізнес-лідера, розвивати емоційний інтелект, харизматичні здібності.

Основні завдання

Завданнями вивчення дисципліни є:

- теоретичні положення сучасної лідерської парадигми та практичного досвіду світових та вітчизняних лідерів, характеристики емоційного, харизматичного, трансформаційного, трансакційного лідерства, стилів лідерства та індивідуально-психологічні особливості бізнес-лідерів;
- застосовувати рекомендації з розвитку когнітивних якостей бізнес-лідера; розвивати лідерський потенціал бізнес-лідера; його авторитет та імідж;
- прийомами та навичками розвитку харизми, емоційного інтелекту, когнітивних якостей лідера, лідерських управлінських умінь, комунікативних навичок та навичок крос-культурної комунікації та риторики.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі

Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін: «Теорія і практика публічного управління», «Теорія і практика прийняття управлінських рішень», «Вступ до фаху. Теорія та історія управління», достатніх для сприйняття лідерства у бізнесі.

Вимоги до компетентностей, знань і умінь

В результаті вивчення навчальної дисципліни у студентів мають бути сформовані такі компетентності:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності:

СК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.

СК07. Здатність самостійно готувати проєкти нормативно-правових актів, аналітичні довідки,

пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

СК08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК09. Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування.

СК14. Здатність оцінювати конкретну управлінську ситуацію, використовуючи відповідні інструменти аналізу: галузевий аналіз, аналіз ринку, PEST-аналіз, матричний аналіз, SWOT-аналіз тощо із економічним обґрунтуванням та розробкою шляхів покращення ситуацій.

Програмні результати навчання

знати:

ПРН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

ПРН02. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проєкти нормативно-правових актів для їх усунення.

уміти:

ПРН04. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування.

ПРН07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

ПРН08. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.

ПРН12. Планувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері публічного управління та адміністрування, включаючи аналіз проблематики, постановку цілей і завдань, вибір та використання теоретичних та емпіричних методів дослідження, аналіз його результатів, формулювання обґрунтованих висновків.

ПРН15. Уміти застосовувати інструментарій для оцінювання тенденцій та можливостей концепції розвитку партнерських взаємовідносин держави, громади, освіти та бізнесу.

Опанування навчальною дисципліною повинно забезпечувати необхідний рівень сформованості вмінь:

Назва рівня сформованості вміння	Зміст критерію рівня сформованості вміння
1. Репродуктивний	Вміння відтворювати знання, передбачені даною навчальною програмою
2. Алгоритмічний	Вміння використовувати знання у практичній діяльності при розв'язуванні типових ситуацій
3. Творчий	Здійснювати евристичний пошук і використовувати набуті знання для розв'язання нестандартних завдань та проблемних ситуацій

Навчальна програма складена на 3 кредити.

Форма контролю – залік.

РОЗДІЛ 2. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Інноваційні методи використання харизми та лідерства в бізнесі»

Характеристика навчальної дисципліни							
				Цикл дисциплін за навчальним планом: вибіркова навчальна дисципліна			
				Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>			
Курс: II Семестр: III				Методи навчання: лекційні заняття, семінарські заняття, самостійна робота, ІНДЗ (творчі завдання), робота в бібліотеці, Інтернеті, захист реферативних робіт, складання схем, таблиць, презентацій, розв'язування ситуаційних завдань, проведення тренінгів тощо			
Кількість кредитів ECTS	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Лекції	Семінари, практичні, лабораторні	Заліки по модулях/ контрольних робіт	Самостійна робота студента (СРС)	Індивідуальна робота студента (ІР)
3	90	64	16	46	2	16	10
Кількість тижневих годин		Кількість змістових модулів (тем)		Кількість заліків по модулях/контрольних робіт		Вид контролю	
2		8		1		залік	

РОЗДІЛ 3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Тема 1. Лідерство в бізнесі: сутність та актуальність сьогодення.
- Тема 2. Наукові концепції лідерства від середини ХХ століття до сьогодення.
- Тема 3. Емоційне лідерство. Емоційний інтелект.
- Тема 4. Харизматичне лідерство.
- Тема 5. Трансакційне та трансформаційне лідерство.
- Тема 6. Стили лідерства в бізнесі.
- Тема 7. Когнітивні якості бізнес-лідера та їх розвиток.
- Тема 8. Бізнес-лідерство та менеджмент. Трудовий потенціал бізнес-лідера.

РОЗДІЛ 4. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Лідерство в бізнесі: сутність та актуальність сьогодення.

Дефініції лідерства. Лідерство. Бути лідером означає. Бізнес-лідерство. Бізнес-психологія. Концепція лідерства. Типи лідерства по Роберту Ділтсу.

Тема 2. Наукові концепції лідерства від середини ХХ століття до сьогодення.

Теорія рис – організаційне лідерство. Лідерські характеристики ідеального лідера. Сукупність якостей і знань, різноманітних навичок. Умови, які створює організація для розвитку лідерів-практиків за Дж.Адаїром. Класифікація лідерства на основі парадигми цінностей. Теорія обслуговуючого лідерства лідерства-служіння. Модель типології лідерства. Соціально-психологічна природа лідерства.

Тема 3. Емоційне лідерство. Емоційний інтелект.

Управління емоціями. Теорія диференціальних емоцій. Вміння розуміти емоційну інформацію та її вплив на організацію та особистість. Емоційний інтелект. Структура емоційного інтелекту. Сприйняття емоцій. Використання емоцій. Розуміння емоцій. Управління емоціями. Емоційний інтелект у діяльності бізнес-лідера.

Тема 4. Харизматичне лідерство.

Аспекти харизми. Харизма. Харизматичне лідерство. Теорії харизматичного лідерства. Теорія харизматичного лідерства Хауса. Теорія атрибуції Ф. Конгера і Р. Канунго. Теорія харизматичного лідерства Шаміра. Характеристика харизматичного бізнес-лідера. Компоненти поведінки харизматичного й нехаризматичного бізнес-лідера.

Тема 5. Трансакційне та трансформаційне лідерство.

Термін «трансакція». Атрибутна модель лідерства. Моделі трансформаційного лідерства. Модель трансформаційного лідерства як стратегічного лідерства. Модель трансформаційного лідерства Юкла. Специфіка інноваційного лідерства. Трансакційне лідерство.

Тема 6. Стили лідерства в бізнесі.

Стиль. Особливості стилів лідерства. Лідерські стилі. Види демократичного стилю. Ситуативні стилі управління.

Тема 7. Когнітивні якості бізнес-лідера та їх розвиток.

Загальні рекомендації щодо розвитку пам'яті бізнес-лідера. Мнемотехніка або мнемоніка. Прийоми мнемотехніки. Метод опорних слів. Метод Лосі або «домашній»

метод. Метод розташування предметів або метод вільних асоціацій. Інтелект. Фінансова грамотність або фінансовий інтелект. Рекомендації щодо розвитку творчого мислення у бізнес-лідерів.

Тема 8. Бізнес-лідерство та менеджмент. Трудовий потенціал бізнес-лідера

Сутність менеджменту. Теорії управлінського лідерства. Теорія управлінського лідерства У. Бенніса. Характерні особливості менеджерів вищого рівня Дж.Ханта. Якості керівника за А. Лоутоном, Е. Роузом. Теорія лідерства Д. Макрегора. Теорія лідерства Ф. Фідлера. Функціональний підхід до лідерства І. Адізеса. Аспект служіння керівника Дж.Коллінза. Лідерство в працях Дж.Максвелла. Лідерські якості як джерело ресурсу.

РОЗДІЛ 5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основні джерела

1. Бабаєв В. М., Романовський О. Г., Пономарьов О. С. Проблеми формування особистості лідера : навчальний посібник / В. М. Бабаєв, О. Г. Романовський, О. С. Пономарьов. – Х. : НТУ «ХПІ», 2000. – 290 с.
2. Бочарова С. П. Психология и память. Теория и практика для обучения и работы / С. П. Бочарова. – Х. : Гуманитарный центр, 2007. – 384 с.
3. Вагапова Д.Х. Риторика в интеллектуальных играх и тренингах / Д.Х. Вагапова. – М. Цитадель, 2001. – Изд. 2-е, стереотип. – 460 с.
4. Гоулман Д. Эмоциональный интеллект в бизнесе / Д. Гоулман – М.: «Манн, Иванов и Фербер», 2013. – 512 с.
5. Гоулман Д., Бояцис Р., Макки Э. Эмоциональное лидерство. Искусство управления людьми на основе эмоционального интеллекта / Дэниел Гоулман, Ричард Бояцис, Энни Макки – М.: Альпина Паблишер, 2012. – 301 с.
6. Гура Т.В. Развитие когнитивных качеств у бизнес-лидеров: навчальний посібник /Т.В. Гура. – К.: ДП «НВЦ»Пріоритети», 2016. – 40 с.
7. *Дафт Р. Л.* Уроки лидерства / Р. Л. Дафт, при участии П. Лейн ; [пер. с англ. А. В. Козлова, под ред. проф. И. Ф. Андреевой]. – М. : Эксмо, 2006. – 480 с.
8. Книш А.Є. Діагностика типу морального лідерства у сфері бізнесу: навчальний посібник / А.Є. Книш. – К.: ДП «НВЦ»Пріоритети», 2016. – 40 с.
9. Книш А.Є. Емоційний інтелект лідера у сфері бізнесу: навчальний посібник / А.Є. Книш. – К.: ДП «НВЦ»Пріоритети», 2016. – 40 с.
10. Кричевский Р.Л. Психология лидерства: учебн. пособ. / Р.Л. Кричевский. – М.: Статут, 2007. – 544 с.
11. Кузнецов И.Н. Бизнес-риторика / И.Н. Кузнецов. – М.: Дашков и К, 2012. – 477 с.
12. Макаренко А.Б. Крос-культурні комунікації для бізнес-лідерів: навчальний посібник / А.Б. Макаренко. – К.: ДП «НВЦ»Пріоритети», 2016. – 40 с.
13. Мороз В.М. Трудовий потенціал бізнес-лідера: навчальний посібник / В.М. Мороз. – К.: ДП «НВЦ»Пріоритети», 2016. – 40 с.
14. Нестуля О.О. Основы лидерства. Наукові концепції (середина ХІХ століття- початок ХХ століття): навч. посіб. / О.О. Нестуля, С.І. Нестуля. – Полтава: ПУЕТ, 2016. – 375 с.
15. Нестуля О.О. Основы лидерства. Наукові концепції (від найдавніших часів до середини ХХ ст.) 6 навч. посіб. / О.О. Нестуля, С.І. Нестуля. – Полтава: ПУЕТ, 2016. – 277 с.
16. Нестуля О.О. Основы лидерства: практикум (індивідуальні практичні та творчі завдання) / О.О. Нестуля, С.І. Нестуля, В.В. Крамаренко. – Вид. 4-е, переробл. та доповн. – Полтава.:ПУЕТ, 2017. – 124 с.

17. Нестуля О.О. Тренінг лідерських якостей та практичних навичок менеджера: навч. посіб. / О.О. Нестуля, С.І. Нестуля, В.В. Карманенко – К.: Знання, 2013. – 287 с.
18. Пачковський Ю.Ф. Психологія підприємництва: навч. посібник /Ю.Ф. Пачковський. – К.: Каравела, 2007. – 416 с. Т
19. Пинтосевич И. 77 уроков лидерства. Воспитаи лидера в себе и окружающих / И. Пинтосевич, В. Воронов. – К.: Арт Книга, 2014. – 224 с.
20. Пинтосевич И. Влияй! 7 заповедей лидера / И. Пинтосевич. – М.: Изд. – во «Э», 2016. – 288 с.
21. Психология : текст лекций для студентов всех специальностей высшего технического учебного заведения / под. ред. А. Г. Романовского, В. Е. Михайличенко, Т. В. Гуры. – Х. : НТУ «ХПИ», 2012. – 81 с.
22. Психологія управління у бізнесі : навчальний посібник для підготовки бакалаврів усіх форм навчання / Е. Ф. Іпатов, К. М. Левківський, В. В. Павловський. – Х; К. : НМЦВО, 2002. – 320 с.
23. Риторика: навч.-метод. посібник для студентів / Романовський О.Г., Серета Н.В., Квасник О.В. та інші. – Харків: НТУ «ХПІ», 2008. – 160 с.
24. Романовський О.Г. Бізнес-лідерство і когнітивні якості: навчальний посібник / О.Г. Романовський. – К.: ДП «НВЦ»Пріоритети», 2016. – 40 с.
25. Серета Н.В. Основи риторики для бізнес-лідерів: ефективний публічний виступі: навчальний посібник / Н.В. Серета. – К.: ДП «НВЦ»Пріоритети», 2016. – 40 с.
26. Романовський А. Г. Психология: практикум : учебное пособие / А. Г. Романовский, Т. В. Гура, О. А. Игнатюк, Н. С. Моргунова, О. А. Резван. – Х. : Точка, 2014. – 184 с.
27. Романовський А. Г. Психология: практикум : учебное пособие / А. Г. Романовский, Т. В. Гура, О. А. Игнатюк, Н. С. Моргунова, О. А. Резван. – Х. : Точка, 2014. – 184 с.
28. Серета Н.В. Основи риторики для бізнес-лідерів: ефективний публічний виступі: навчальний посібник / Н.В. Серета. – К.: ДП «НВЦ»Пріоритети», 2016. – 40 с.
29. Шалагінова Л.В. Психология лидерства / Л.В. Шалагінова. – СПб. : Речь. – 2007. – 464 с.
30. Шеклтон В. Психология лидерства в бизнесе / В. Шеклтон; [пер. с англ. Комарова С.]. – СПб.: Питер, 2008. – 222 с.

Додаткові джерела

1. Адизес И. Идеальный руководитель. Почему им нельзя стать и что из этого следует: [пер. с англ.] И. Адизес. – М.: Альпина Паблишерз, 2011. – 264 с.
2. Адизес И. Развитие лидеров: как понять свой стиль управления и эффективно общаться с носителями иных стилей: [пер. с англ.] / И. Адизес. –М.: Альпина Бизнес Букс, 2008. – 259 с.
3. Аксенов Д.В. Гений общения / Д.В. Аксенов, В.А. Борисова. – М.: Академический Проект, Трикста, 2004. – 112 с.
4. Адлер Х.. НЛП:современные психотехнологии / Х. Адлер. – СПб.: Питер, 2000. – 160 с.
5. Бредемайер К. Черная риторика: Власть и магия слова / Карстен Бредемайер; Пер. с нем. –2-е изд. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2005. – 224 с.
6. Галушко В.П. Діловий протокол та ведення переговорів: навчальний посібник / В.П. Галушко. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 226 с.
7. Карлоф Б. Вызов лидеров: [пер. со швед.] / Б. Карлоф, С. Седерберг. – М.:Дело, 1996. – 352 с.
8. Кетс де Врис Манфред Мистика лидерства. Развитие эмоционального интеллекта: [пер. с англ.] / Манфред Кетс де Врис. – 2-е изд. –М.: Альпина Бизнес Букс, 2004. – 311 с.

9. Колбіна Т.В. Формування міжкультурної комунікації майбутніх економістів: теоретично-методологічний аспект: монографія / Т.В. Колбіна. – Харків: ІНЖЕК, 2008 – 392 с.
10. Коллинз Дж. От хорошего к великому: почему одни компании совершают прорыв, а другие нет... / Дж. Коллинз; пер. с англ.. – 6-е издание. – М.: Манн, Иванов и Фербер, 2008. – 830 с.
11. Котляров И.В. Социология лидерства: теоретические, методологические и аксеологические аспекты / И.В. Котляров. – Мн.: Беларуская наука, 2013. – 343 с.
12. Кристофер Э. Тренинг лидерства / Э. Кристофер, Л. Сміт. – СПб. : Питер, 2001. – 320 с.
13. Леммерман Х. Учебник риторики. Тренировка речи с упражнениями. – М.: Интерэксперт, 1999. – 256 с.
14. Максвелл Дж. Лидер на 360 градусов. Как повысить свое влияние на любой должности в организации / Джон Максвелл: пер. с англ. Е. Бакушева. – Мн.: Попурри, 2006. – 415 с.
15. Мелия М. Бизнес – это психология: Психологические координаты жизни современного делового человека / М. Мелия. – М.: Альпина Паблишер, 2017. – 344 с.
16. Пасинок В.Г. Основы культуры мовлення: навч. посіб. / В.Г. Пасинок. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 228 с.
17. Психологія управління у бізнесі : навчальний посібник для підготовки бакалаврів усіх форм навчання / Е. Ф. Іпатов, К. М. Левківський, В. В. Павловський. – Х; К. : НМЦВО, 2002. – 320 с.
18. Робертс Р.Д., Мэттьюс Дж., Зайднер М., Люсин Д.В. Эмоциональный интеллект: проблемы теории, измерения и применения на практике / Р.Д. Робертс, Дж. Мэттьюс, М. Зайднер, Д.В. Люсин // Психология. Журнал Высшей школы экономики – 2004. – Т. 1. – № 4. – С. 3 – 26.
19. Хеппелл М. Законы успеха. Как стать хозяином жизни / М. Хеппелл. – Х. : Книжный клуб «Клуб семейного досуга», 2015. – 352 с.

Ресурси інтернету:

1. Вікіпедія. Вільна енциклопедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org>
2. Котельников В. Эффективный лидер [Електронний ресурс] / В. Котельников.– Електронні дані.– Режим доступу: <http://www.cecsi.ru/coach/leadership.html>. – Назва з екрану. – Дата звернення: 10.10.2015.
3. Подготовка публичного выступления по технологии Message House [Електронний ресурс] // Человек публичный: consulting and training: [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Режим доступу: <http://www.ruimage.ru/space/house/>. – Назва з екрану. – Дата звернення: 10.10.2015.
4. «Психодиагностическая методика «Пиктоформулы» [Электронный ресурс] // А. Я. Психология (azps.ru) : [web-сайт]. 21.10.2011. – Режим доступа: <http://azps.ru/tests/exsistentia/pictoformulae.html> (21.10.2011).

РОЗДІЛ 6. ГРАФІК РОЗПОДІЛУ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ

№ розділу, теми (змістові модулі)	Назва розділу, теми (змістового модуля)	Кількість годин за ОПП			Розподіл аудиторних годин		
		всього	у тому числі		лекції	Семінари	заліки по модулях
			аудиторні	СРС			
ЗАЛІКОВИЙ МОДУЛЬ							
Тема 1	Лідерство в бізнесі: сутність та актуальність сьогодення.	10	8	2	2	6	
Тема 2	Наукові концепції лідерства від середини ХХ століття до сьогодення.	10	8	2	2	6	
Тема 3	Емоційне лідерство. Емоційний інтелект.	10	8	2	2	6	
Тема 4	Харизматичне лідерство.	10	8	2	2	6	
Тема 5	Трансакційне та трансформаційне лідерство.	10	8	2	2	6	
Тема 6	Стили лідерства в бізнесі.	10	8	2	2	6	
Тема 7	Когнітивні якості бізнес-лідера та їх розвиток.	10	8	2	2	6	
Тема 8	Бізнес-лідерство та менеджмент. Трудовий потенціал бізнес-лідера.	8	6	2	2	4	
	Заліковий модуль	2	2				2
Разом годин		90	64	16/10	16	46	2

РОЗДІЛ 7. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

7.1 Календарно-тематичний план лекційних занять

№ заняття	Тема лекційного заняття	Кількість годин
1	2	3
ЗАЛІКОВИЙ МОДУЛЬ		
1.	<i>Лекційне заняття №1.</i> Тема 1. Лідерство в бізнесі: сутність та актуальність сьогодення. Дефініції лідерства. Лідерство. Бути лідером означає. Бізнес-лідерство. Бізнес-психологія. Концепція лідерства. Типи лідерства по Роберту Ділтсу.	2
2.	<i>Лекційне заняття №2.</i> Тема 2. Наукові концепції лідерства від середини ХХ століття до сьогодення. Теорія рис – організаційне лідерство. Лідерські характеристики ідеального лідера. Сукупність якостей і знань, різноманітних навичок. Умови, які створює організація для розвитку лідерів-практиків за Дж.Адаїром. Класифікація лідерства на основі парадигми цінностей. Теорія обслуговуючого лідерства лідерства-	2

	служіння. Модель типології лідерства. Соціально-психологічна природа лідерства.	
3.	Лекційне заняття №3. Тема 3. Емоційне лідерство. Емоційний інтелект. Управління емоціями. Теорія диференціальних емоцій. Вміння розуміти емоційну інформацію та її вплив на організацію та особистість. Емоційний інтелект. Структура емоційного інтелекту. Сприйняття емоцій. Використання емоцій. Розуміння емоцій. Управління емоціями. Емоційний інтелект у діяльності бізнес-лідера.	2
4.	Лекційне заняття №4. Тема 4. Харизматичне лідерство. Аспекти харизми. Харизма. Харизматичне лідерство. Теорії харизматичного лідерства. Теорія харизматичного лідерства Хауса. Теорія атрибуції Ф. Конгера і Р. Канунго. Теорія харизматичного лідерства Шаміра. Характеристика харизматичного бізнес-лідера. Компоненти поведінки харизматичного й нехаризматичного бізнес-лідера.	2
5.	Лекційне заняття №5. Тема 5. Трансакційне та трансформаційне лідерство. Термін «трансакція». Атрибутна модель лідерства. Моделі трансформаційного лідерства. Модель трансформаційного лідерства як стратегічного лідерства. Модель трансформаційного лідерства Юкла. Специфіка інноваційного лідерства. Трансакційне лідерство.	2
6.	Лекційне заняття №6. Тема 6. Стили лідерства в бізнесі. Стиль. Особливості стилів лідерства. Лідерські стилі. Види демократичного стилю. Ситуативні стилі управління.	2
7.	Лекційне заняття №7. Тема 7. Когнітивні якості бізнес-лідера та їх розвиток. Загальні рекомендації щодо розвитку пам'яті бізнес-лідера. Мнемотехніка або мнемоніка. Прийоми мнемотехніки. Метод опорних слів. Метод Лосі або «домашній» метод. Метод розташування предметів або метод вільних асоціацій. Інтелект. Фінансова грамотність або фінансовий інтелект. Рекомендації щодо розвитку творчого мислення у бізнес-лідерів.	2
8.	Лекційне заняття №8. Тема 8. Бізнес-лідерство та менеджмент. Трудовий потенціал бізнес-лідера Сутність менеджменту. Теорії управлінського лідерства. Теорія управлінського лідерства У. Бенніса. Характерні особливості менеджерів вищого рівня Дж.Ханта. Якості керівника за А. Лоутоном, Е. Роузом. Теорія лідерства Д. Макрегора. Теорія лідерства Ф. Фідлера. Функціональний підхід до лідерства І. Адізеса. Аспект служіння керівника Дж.Коллінза. Лідерство в працях Дж.Максвелла. Лідерські якості як джерело ресурсу.	2
Разом		16

7.2 Календарно-тематичний план семінарських занять

№ заняття	Тема семінарського заняття.	Кількість годин
1	2	3
1.	Семінарське заняття №1. Семінарське заняття №2. Семінарське заняття №3. Тема 1. Лідерство в бізнесі: сутність та актуальність сьогодення.	6
2.	Семінарське заняття №4. Семінарське заняття №5. Семінарське заняття №6. Тема 2. Наукові концепції лідерства від середини ХХ століття до сьогодення.	6
3.	Семінарське заняття №7. Семінарське заняття №8. Семінарське заняття №9. Тема 3. Емоційне лідерство. Емоційний інтелект.	6
4.	Семінарське заняття №10. Семінарське заняття №11. Семінарське заняття №12. Тема 4. Харизматичне лідерство.	6
5.	Семінарське заняття №13. Семінарське заняття №14. Семінарське заняття №15. Тема 5. Трансакційне та трансформаційне лідерство.	6
6.	Семінарське заняття №16. Семінарське заняття №17. Семінарське заняття №18. Тема 6. Стили лідерства в бізнесі.	6
7.	Семінарське заняття №19. Семінарське заняття №20. Семінарське заняття №21. Тема 7. Когнітивні якості бізнес-лідера та їх розвиток.	6
8.	Семінарське заняття №22. Семінарське заняття №23. Тема 8. Бізнес-лідерство та менеджмент. Трудовий потенціал бізнес-лідера	4
	Заліковий модуль	2
<i>Разом</i>		48

7.3 Графік консультацій

№ з/п	Назва розділу, теми, зміст консультації	Кількість годин
1.	Консультації щодо організації та виконання самостійної роботи студентів, підготовки до семінарських занять та опрацюванню рекомендованої літератури	2
2.	Консультації щодо організації та виконання індивідуальної роботи студентів	2
<i>Разом годин</i>		4

РОЗДІЛ 8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Що таке лідерство? Особистісні теорії лідерства та їх характеристика.
2. Історія виникнення лідерства.
3. Сутність лідерства та основні вимоги до його виникнення.
4. Характеристика основних елементів лідерства.
5. Які типи лідерів ви знаєте? Опишіть їх.
6. У чому полягає сутність поняття «влада» і «вплив»?
7. Причини висунення лідера та джерела його влади.
8. Поведінкова теорія лідерства Р. Лайкерта.
9. Основні властивості неформальних груп в організаціях.
5. Характеристика формального та неформального лідерства.
6. Характеристика лідера-керівника на сучасному етапі розвитку.
7. Функції лідера молодіжної неформальної групи.
8. Конфлікти в молодіжній неформальній групі та їх характеристика.
9. Ситуаційна модель лідерства Фідлера.
10. Класифікація лідерів за стилями керівництва.
11. Поведінкова теорія лідерства (управлінська решітка) Блейка-Мутона.
12. Причини вступу працівників у неформальні групи.
13. Ситуаційна теорія лідерства (теорія зрілості) Херсі і Бланшара.
14. Сутність груп, їх види та місце в організаціях.
15. Сутність поняття «гендерне лідерство». Види мотивів жінок та чоловіків у лідерстві.
16. Фізіологічні та психологічні якості лідера.
17. Особистісні та ділові якості лідерів.
18. Сутність поняття харизматичного лідерства.
19. Основні риси харизматичного лідера.
20. Елементи організаційної культури.
21. Успішні лідери і лідери-невдахи: поведінковий портрет.
22. Управлінська команда як форма самоорганізації професіоналів.
23. Етапи формування команди.
24. Команда як сукупний суб'єкт діяльності.
25. Психологічні основи професійного лідерства в команді.
26. Керівник як стратегічний лідер команди. Стратегічне мислення керівника.
27. Самоорганізація управлінської команди.
28. Формування стилю взаємодії в команді.
29. Розвиток особистості в команді.
30. Ознаки ефективної команди. Особливості оцінки ефективності команди.
31. Становлення і розвиток «командного духу» в організації.
32. Психологічні методи формування команди в організації.
33. Тренінг командотворення: відмінні риси, види, специфіка побудови.
34. Формальні і неформальні групи в організації.
35. Тімбілдінг та командна робота.
36. Суперництво і співпраця в командотворенні. Управління конфліктами в процесі командотворення.
37. Основи роботи в команді. Методика тимбілдингу.
38. Психологічний тренінг та коучинг у практиці тимбілдингу.
39. Корпоративна культура як засіб і результат командотворення.
40. Умови перетворення колективу на команду. Переваги командної роботи.
41. Принципи, за якими будується командна діяльність.
42. Умови і фактори ефективної командної роботи.

РОЗДІЛ 9. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Семестровий залік не передбачає написання підсумкової контрольної роботи. Остаточною оцінкою з дисципліни за семестр є підсумкова семестрова оцінка, що складається з балів поточного контролю. Поточний контроль має на меті оцінити роботу студентів за всіма видами аудиторної роботи (лекції, семінарські заняття) та відображає поточні навчальні досягнення студентів в освоєнні програмного матеріалу дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Його інструментами є опитування, виступи на семінарських заняттях, дискусії, обговорення і поточне експрес-тестування.

Оцінювання (визначення рейтингу) навчальної діяльності студентів

Поточний контроль
Практичні роботи/семінарські заняття
<i>100 балів</i>

Підсумкова оцінка за змістовий модуль оцінюється за розрахунком:

$$\overline{ПО} = \frac{O_1 + O_2 + \dots + O_n}{n} \times 20$$

де O_1, O_2, \dots – оцінки за знання на поточних практичних роботах/семінарських заняттях та результати поточних тематичних тестувань;

n – кількість практичних робіт/семінарських занять.

РОЗДІЛ 10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення та наукове забезпечення кредитно-модульної системи організації навчального процесу з навчальної дисципліни «Інноваційні методи використання харизми та лідерства в бізнесі» включає:

- Стандарти освіти (Освітньо-наукова програма);
- Навчальні та робочі навчальні плани;
- Програму навчальної дисципліни;
- Робочу програму навчальної дисципліни (денна форма навчання);
- Семестровий план;
- Навчально-методичні матеріали для проведення лекцій. Конспект лекцій з навчальної дисципліни;
- Плани семінарських занять і методичні рекомендації щодо їх проведення з навчальної дисципліни (денна форма навчання);
- Завдання для самостійної роботи студента і методичні рекомендації щодо їх виконання з навчальної дисципліни (денна форма навчання);
- Завдання для індивідуальної роботи студента (індивідуальні навчально-дослідні завдання) і методичні рекомендації щодо їх виконання з навчальної дисципліни (денна форма навчання);
- Засоби діагностики знань та умінь студентів;
- Завдання для модульного та підсумкового контролю знань;
- Методичні, мультимедійні, опорні матеріали для лекційних, семінарських занять;
- Рекомендована література на поточний навчальний рік;

- Законодавчі та інструктивно-методичні матеріали, альбоми схем, бланковий матеріал.

РОЗДІЛ 11. МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

Методи активізації процесу навчання	Практичне застосування навчальних технологій
Проблемні лекції	
<p>Проблемні лекції направлені на розвиток логічного мислення студентів, коло питань теми обмежується двома-трьома ключовими моментами, використовується досвід зарубіжних навчальних закладів.</p>	<p style="text-align: center;">Проблемні питання:</p> <p>Тема 1. Лідерство в бізнесі: сутність та актуальність сьогодення.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Подумайте, якими рисами має володіти справжній лідер (наведіть хоча б 10 рис), запишіть їх в стовбець шаблону «риси лідера». 2. Поясніть відмінності між поняттями «формальний лідер» та «неформальний лідер». <p style="text-align: center;">Тема 4. Харизматичне лідерство.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть, як співвідносяться популярність і харизма? 2. Яке значення харизма має для реалізації лідерства? 3. Як співвідносяться поняття «імідж» та «харизма»?
Мозкові атаки	
<p>Мозкові атаки – метод розв’язання невідкладних завдань, ступінь якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.</p>	<p>Тема 6. Стили лідерства в бізнесі.</p> <p>Розгляньте «Шість стилів лідерства Гоулмана» та вкажіть, який зі стилів Ви вважаєте найбільш продуктивним? Поясніть свою точку зору та зробіть висновок.</p> <p>Як правило, ефективні лідери використовують один або кілька стилів лідерства і майстерно переключаються з одного на інший залежно від ситуації.</p>
Робота в малих групах	
<p>Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду спілкування.</p>	<p>Тема 6. Стили лідерства в бізнесі.</p> <p>Проведіть тренінг на тему «Стили та типи лідерства», «Керівник чи лідер? – є різниця! Формальне та неформальне лідерство».</p>

